

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Pielikums Nr.1

NOZARE Sliekkopība(Netradicionālā lauksaimniecība)

AIZPILDĪJA (vārds, uzvārds, paraksts) Ģirts Golde_____

Izpildē piedalījās (eksperti, biedri u.c.) : SIA „Wormera”; SIA „Mālpils Biotehnoloģiju Centrs”(MBC); SIA „BIO ERA”; SIA „EKO ERA”

Organizācija Latvijas Slieku audzētāju asociācija(LSAA)

Nozares analīze	
Nozares mērķis	Attīstīt un pilnveidot bioloģiski noārdāmo organisko atkritumu pārstrādi izmantojot vermitehnoloģijas(sliekas), kā rezultātā tiek iegūts augstvērtīgs organiskais mēslojums – vermikomposts. Kuru pielietojot, panāktu Latvijas zemju auglības strauju uzlabošanu un iegūtu eksportspējīgus produktus, ar augstu pievienoto vērtību.
Nozares apraksts (cik nozarē ha, dzīvnieku vienības, saimniecību skaits, utt.)	Latvijā sliekkopība, kā nozare, ir izveidojusies salīdzinoši nesen(2010.gadā), lai gan ar slieku audzēšanu un to izpēti cilvēki jau nodarbojušies vairākus gadu desmitus. Līdz ar to, vēl pāragri runāt par šo nozari, kā stabilu, sakārtotu un plaukstošu. Lai sliekkopība kļūtu par vienu no vadošajām nozarēm Latvijā, sliekkopjiem ir jāiegūst pieredze un zināšanas, jāattīsta slieku audzēšanas un vermikomposta ražošanas tehnoloģijas, jāizstrādā un jānodrošina sliekām vienota barības bāze, jāveic ražošanas procesu monitorings, lai varētu iegūt

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2012. gada 27. janvārī noslēgto līgumu Nr. 2012/16, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

kvalitatīvus, eksportspējīgus un konkurētspējīgus produktus. Nozarei attīstoties, būtu jāveic informatīvie un mārketinga pasākumi, lai popularizētu sliekkopību un tās produktus – vermikompostu, gan Latvijā, gan ārpus tās robežām. Lai sasniegtu iepriekš minētos mērķus, nozarei ir nepieciešams lielāks atbalsts no Zemkopības ministrijas Latvijas likumdošanas jautājumos, ES fondu finansējuma piesaistē un tā apguvē.

Dotajā brīdī Latvijā ir apmēram 400 sliekkopju (fiziskas un juridiskas personas), kuri ir apvienojušies un nodibinājuši vairākas sabiedriskās organizācijas, vai strādā individuāli. Dotajā brīdī darbojas 3 sliekkopības sabiedriskās organizācijas – Biedrība „Latvijas Slieku audzētāju asociācija” (LSAA 55 biedri), Biedrība „Latvijas Biohumusa Ražotāju Asociācija” (LBHRA 176 biedri) un SO „Latvijas Sliekkopības biedrība” (3 biedri). Pēc Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) datiem, Latvijā ir reģistrēti 36 slieku izcelsmes produkti (vermikoposts/biohumuss), tas nozīmē, ka tikai 36 sliekkopības ražotnes ir oficiāli pierēģistrējušas savus produktus. No kopējā sliekkopju skaita tas ir mazāk par 10%. Tas liecina par to, ka dotajā brīdī Latvijā ir ļoti daudz mazo ražotāju, kuri gada laikā saražo ne vairāk kā ~ 10 m³ vermikomposta vai izaudzē ne vairāk kā ~ 100 kg slieku. Saražojot šādu nelielu produkcijas apjomu, nav finansiāli izdevīgi reģistrēt savu produktu (izmaksas ~ 350 l, VAAD). Ja, runājot par produkcijas realizāciju, tad mazajiem ražotājiem ir problemātiski kādam kaut ko pārdot, jo viņu saražotais apjoms ir niecīgs un nepietiekams, lai apmierinātu pieprasījumu gan Latvijā, gan ārpus tās robežām. Un arī saražotās produkcijas kvalitāte un analīzes ir ļoti atšķirīgas, jo nav vienotas slieku barības bāzes. Šobrīd situācija nozarē ir tāda, ka ir kādi 20 ražotāji, kuri saražo vermikompostu, gada laikā, ne vairāk kā, 500 m³ un kādi 2, kuri saražo 1000 m³. Latvijā dotajā brīdī ir tikai daži, salīdzinoši lieli, ražotāji (SIA „Daga”, SIA „Kvarki”, SIA „Eko zeme”, SIA „Wormera”), kuri piedāvā vermikompostu vietējā tirgū. Līdz ar to, vēl pārāgri runāt par būtisku kopējo nozares pienesumu tautsaimniecībai, IKP un citiem ekonomiskajiem rādītājiem. Vermikomposta apjoms, kas ir mazāks par 1000 m³, lielos spēlētājus neinteresē. Piemēram, kompānija no Turcijas vēlas iepirkt 3000 m³ vermikomposta, bet nākotnē – 10000 m³ vermikomposta. Tas ir tikai viens piemērs, kurš parāda to, ka Latvijas sliekkopības nozare vēl nav spējīga nodrošināt šādu produkcijas apjomu. Realitāte ir tāda, ja ražotājs gada laikā ir spējīgs saražot vermikompostu 1000 m³ apjomā un nodrošināt produkcijai kvalitāti, tad viņš var sākt meklēt noieta tirgu Latvijā vai ārpus tās. Pastāv iespēja arī apvienoties vairākiem ražotājiem, lai nodrošinātu pietiekamus produkcijas apjomus. Sliekkopības sabiedriskās organizācijas tika izveidotas ar mērķi, lai popularizētu un attīstītu sliekkopību Latvijā un apvienojot nozares speciālistus, koordinētu

produkcijas apjomus un kvalitāti. LSAA pārstāv lielos ražotājus, kuri 2012-2013.gadā būs spējīgi saražot ~ 3000m³ vermikomposta. LBHRA ir apvienojuši mazos un vidējos ražotājus, kuri 2012-2013.gadā varētu saražot ~ 1500 – 2000m³ vermikomposta gadā. Pie šādas sliekkopības ražotņu sadrumstalotības aktuāls kļūst jautājums par produkta vienotu kvalitāti un loģistiku. Noteikti ir jāatzīmē LSAA un tās loma produktīvā, informatīvi izglītojošā darbība sliekkopības popularizēšanā Latvijā un ārpus tās robežām, tās attīstībā un vadošo pasaules ražošanas tehnoloģiju un iekārtu ieviešanā ražošanā (līderis ir SIA Mālpils Biotehnoloģiju Centrs(MBC)). Pateicoties tieši automatizācijas ieviešanai MBC ražošanas procesos, roku darbs tika aizstāts ar ražošanas iekārtām, kā rezultātā tika uzlabota produkcijas kvalitāte un nozīmīgi palielināti saražotās produkcijas apjomi. Tas viss lika daudziem skatīties uz sliekkopības nozari kā nopietnu, perspektīvu un ar lielu potenciālu izaugsmei. Un, tas viss, pateicoties LSAA daudzu gadu intensīvam, radošam un produktīvam darbam.

. Sliekkopības nozare ietver sevī plašu produktu klāstu un dažādus darbības virzienus. Iepriekš tika pieminēts tikai organiskais mēslojums - vermikomposts(biohumuss). Vēl šeit būtu jāpiemin sliekas, kuras var audzēt ne tikai kā atkritumu pārstrādātājas, bet tās var izmantot arī makšķerēšanā.No sliekām var iegūt arī proteīnu, ko plaši pielieto farmācijā, medicīnā un arī kā dzīvnieku barības papildinātāju. Sliekas, kā vaislas materiālu, var eksportēt arī uz dažādām ES un pasaules valstīm. Tas viss ir iespējams, ja var nodrošināt stabilus slieku apjomus ~ 5 – 10 tonnas mēnesī.. Bet, dotajā brīdī LV sliekkopības nozare nav vēl gatava šādiem apjomiem.

Kā nākamo no sliekkopības darbības virzieniem var minēt dažādu augšņu maisījumu izveidi, kur kā pamata bāze tiek izmantots vermikomposts, kuram tiek pievienota, noteiktās proporcijās, gan kūdra, gan melnzeme, gan smilts, gan saporpelis. Viss atkarīgs no tā, kādām augu kultūrām tas tiks izmantots.

Noteikti ir jāpiemin šķidro izvilkumu iegūšana no vermikomposta. Vermikomposts uzlabo un nostiprina augu sakņu sistēmu, paātrina sēklu un dēstu dīgtspēju, nodrošina ražas pieaugumu un ir neaizstājams komponents augsnes rekultivācijai. Šķidrie izvilkumi no vermikomposta ir nepieciešami, lai cīnītos pret augu slimībām, kaitēkļiem un veicinātu ziedu, lapu un augļu labāku, ātrāku nogatavošanos. Te ir runa par kompleksu pieeju lauksaimniecības kultūru, dārzeņu un augļu audzēšanā, kā arī, lai iegūtu augstvērtīgus rezultātus, produktus ar augstu pievienoto vērtību, kuri ir ekoloģiski tīri un konkurētspējīgi Latvijā un ārpus tās robežām. Apkopojot visu iepriekš minēto varam droši apgalvot, ka Latvijas sliekkopības nozare ir attīstības stadijā un darāmā vēl ir ļoti daudz, lai sasniegtu augstvērtīgākos rezultātus. Bet, potenciāls ir liels,

Priekšlikumi nozares attīstībai un LAP pasākumiem, kas būtu jāievieš, lai veicinātu nozares attīstību.

lai sliekkopība kļūtu par vienu no vadošajām lauksaimniecības nozarēm, ar augstu pievienoto vērtību. Sliekkopības nozares pārstāvji darīs visu, lai Latvija kļūtu par „zaļāko” valsti pasaulē un ražotu tikai bioloģisko pārtiku!

Kā svarīgākos priekšlikumus, veiksmīgai sliekkopības nozares attīstībai, var minēt:

- vienotas slieku barības bāzes izveidi;
- automatizēt ražošanas procesus (roku darba aizstāšana ar iekārtām);
- lielāku sapratni un uzticēšanos no finanšu institūcijām un komercbankām;
- Zemkopības ministrijas un tai pakļauto institūciju lielāku atbalstu sliekkopības nozarei ES finansējuma piesaistē un tā veiksmīgākai apguvei;

	Apraksts	Stiprās puses, Iespējas	Vājās puses, Draudi	Ieteikumi, darāmie darbi
Saražotās produkcijas apjomi, nozares jauda (tagad un iespējamā). Nozares potenciāla analīze. Izaugsmes iespējas nozarē.	Dotajā brīdī sliekkopības nozarē, saražotā vermikomposta, apjoms ir ~3000m ³ /gadā. 2013.gada beigās tas varētu pieaugt līdz 5000m ³ /gadā	<ul style="list-style-type: none"> • Kā vienu no nozares stiprajām pusēm var minēt nepiesārņoto LV dabu un produkcijas izejmateriālus. • Cilvēku lielo ieinteresētību ar sliekkopības nozari. • Organiskais mēslojums – vermikomposts - kā vienīgais bioloģiskās pārtikas audzēšanas pamatelements. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lielā ražotāju sadrumstalotība un nelielie saražotās produkcijas apjomi. • Dažādā produkcijas kvalitāte. • Nepietiekams finansējums ražošanas attīstībai. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vienotas slieku barības bāzes un tehnoloģiju izveide(LSAA, LBHRA piesaistot ES un vietējo finansējumu). • Roku darba aizstāšana ar ražošanas iekārtām, tā paaugstinot darba efektivitāti un saražotās produkcijas kvalitāti.

<p>Konkurētspēja</p>	<p>LV dotajā brīdī vermikomposta vidējā cena ir ~300eur/m³. Pie salīdzinoši labas produkcijas kvalitātes. Vidējā vermikomposta vairumtirdzniecības cena ES ir ~850eur/m³. Kvalitāte ir dažāda. Ņemot vērā iepriekš teikto, ja varam nodrošināt vermikompostam augstu kvalitāti un lielus apjomus, tad LV sliekkopji būs konkurētspējīgi ES un pasaules tirgos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nepiesārņotā LV daba un saražotās produkcijas izejmateriāli. • Ražošanas līdzekļu zemās izmaksas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepietiekami augstā produkcijas kvalitāte un apjomi. • Liela ražotāju sadrumstalotība. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vienotas slieku barības bāzes izveide(LSAA, LBHRA) • Finansējuma piesaiste nozarei, lai modernizētu un paplašinātu esošās ražotnes LV(ZM, LAD, komercbankas)
<p>Sagādes tirgus un patēriņa tirgus analīze</p>	<p>Tā kā sliekkopības nozare ir jauna un vēl tikai attīstās, tad vēl ir pārargri</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Salīdzinoši lielais lopu fermu skaits un organisko atkritumu daudzums nodrošina 	<ul style="list-style-type: none"> • Iespējams, ar laiku, izejmateriālu cenas var paaugstināties, kaut gan, var arī 	<ul style="list-style-type: none"> • Jāveido vienota slieku barības bāze un kvalitātes uzraudzība(LSAA,

	<p>runāt par stabiliem sagādes un patēriņa tirgiem LV un ārpus tās robežām. Salīdzinoši nelielais iedzīvotāju skaits un viņu zemā pirktspēja, neveicina vermikomposta izplatību un noieta palielināšanos LV. Lai varētu veiksmīgi eksportēt vermikompostu, tad ir nepieciešama tam augsta kvalitāte un apjoms. Ir tikai daži sliekkopji, kuri savu produkciju piedāvā vietējā tirgū – SIA „Daga”, SIA „Kvarki”, SIA</p>	<p>pastāvīgu un pietiekamu slieku barības daudzuma sagatavošanu.</p> <ul style="list-style-type: none"> Izejvielu iepirkumu zemās cenas (piemēram 1t kūtsmēsļu maksā ~5ls,.....) nodrošina kompostam konkurētspējīgu cenu – 30eur/m³ (ES vidējā cena ~ 100 – 130eur/m³) 	<p>samazināties, jo ES kūts mēsli būs jāpārstrādā, ko LV dotajā brīdī nedara.</p> <ul style="list-style-type: none"> Var rasties birokrātiski šķēršļi vermikomposta realizācijai (likumdošana). 	<p>LBHRA).</p>
--	---	--	--	----------------

<p>Resursi, līdzekļi, cilvēki, nodarbinātība, zeme, enerģija. Resursu izmaksas.</p>	<p>„Wormera”, SIA „Eko Zeme”(konkrētu pārdotās produkcijas apjomu neviens nenorāda)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Resursu pieejamība un lētās cenas, visā LV teritorijā. • Daudz neapsaimniekotu zemju un ēku. • Nav nepieciešams augsti kvalificēts darba spēks. • Visi vermikomposta izejmateriāli ir atjaunojamie resursi, kuri atjaunojas katru gadu. Atšķirībā no citiem LV resursiem, kuri neatjaunojas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ar laiku var paaugstināties vai pazemināties vermikomposta izejmateriālu cenas. • Ļoti lielai daļai no LV sliekkopjiem ir nepietiekamas zināšanas un praktiskās iemaņas sliekkopībā, lai sasniegtu augstvērtīgus rezultātus(ļoti daudzi nekvalitatīvi sagatavo barību sliekām un izmanto vienkāršas, neefektīvas ražošanas tehnoloģijas). 	<ul style="list-style-type: none"> • Sliekkopju apmācība(LSAA, LBHRA). • Vienotas slieku barības bāzes izveide(LSAA, LBHRA).
--	---	---	--	--

<p>Pieredze, zināšanas, informācija, izglītība.</p>	<p>ražotnes. Modernizējot ražotnes un automatizējot ražošanas procesus tiks samazināts roku darbs un tas prasīs mazākus cilvēkresursus un nodrošinās augstāku produktivitāti.</p>			
	<p>Dotajā brīdī LV ir ļoti daudz sliekkopju ar dažādu pieredzi, dažādu ražošanas tehnoloģiju izmantošanu un dažādām ražošanas jaudām. Līdz ar to, saražotās produkcijas kvalitāte un apjomi ir dažādi. Lai panāktu viendabīgu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pieejams ir liels informācijas apjoms par sliekkopību. • Liela cilvēku interese par nozari. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepietiekams finansējums, lai varētu attīstīt ražotnes un nozari. 	<p>Lai uzlabotu situāciju nozarē vajadzētu organizēt vairāk izglītojošo semināru vadošajās sliekkopības ražotnēs. (LSAA, LBHRA)</p>

<p>Finanšu pieejamība, peļņas iespējas nozarē. (atbalsts, kredīti)</p>	<p>produkcijas kvalitāti un palielinātu apjomus, noteikti vajadzētu apmācīt sliiekkopjus.</p>			
	<p>Sliiekkopības nozare ir jauna un vēl tikai attīstās, līdz ar to par peļņu runāt vēl ir pārāgrī. Turpmākā nozares attīstība ir atkarīga no produkcijas kvalitātes un apjoma. Tā kā sliiekkopība ir netradicionālās lauksaimniecības nozare, tad tai ir pieejamas tikai dažas nelielas ES programmas, kurās var iegūt finansējumu. Komerbankas vēl netic nozares</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sliiekkopība – jauna un strauji augoša – nozare. • Vermikomposts – organiskais mēslojums, ar augstu pievienoto vērtību. • Pieprasījums pēc produkcijas pārsniedz piedāvājumu.. • Zaļās tehnoloģijas – nākotnes tehnoloģijas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dotā brīža nelielie vermikomposta pārdošanas apjomi neveicina finansējuma piesaisti nozarei. • Mazās ražotnes nav rentablas un dzīvotspējīgas. • Produkcijas dažādā kvalitāte un tās nelielie apjomi neveicina nozares attīstību.. 	<ul style="list-style-type: none"> • LSAA un LBHRA vajag organizēt regulāras tikšanās ar ZM un komercbanku pārstāvjiem, lai skaidrotu situāciju nozarē un informētu par attīstības tendencēm. • Nepieciešams lielāks atbalsts no ZM un tai pakļautajām institūcijām, kā arī komercbankām.

Loģistika/ Mārketings	<p>izaugsmei un potenciālam. Šie faktori bremzē veiksmīgu sliiekkopības nozares attīstību.</p>			
	<p>Dotajā brīdī, pie ļoti lielā mazo sliiekkopības ražotņu skaita, nav rentabli vākt vermikompostu pa visu LV. Nākotnē, ražotnēm kļūstot lielākām, noteikti būs jādomā kā sakārtot loģistikas jautājumu. Kamēr nav vienota produkta kvalitāte un pietiekams apjoms, nav vērts veikt nozīmīgas mārketinga aktivitātes. Jau vairāk kā gadu LSAA un LBHRA veic informatīvo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tā kā vermikompostu var uzglabāt vismaz 3-4gadus, tad, nepastāv problēma ar derīguma termiņu un tā pārvadāšanas specifiku. • Vermikomposta unikālās īpašības un bioloģiskā daudzveidība ir kā papildus reklāma tam. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pārāk lielais mazo ražotņu skaits(~ 300), dažādā vermikomposta kvalitāte un nelielie produkcijas apjomi ir galvenie loģistikas un mārketinga aktivitāšu kavējošie faktori. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jāuzlabo produkcijas kvalitāte, jāpalielina ražotņu jaudas un saražotās produkcijas daudzums(LSAA un LBHRA).

Atrāšanās vieta, ģeogrāfiskais aspekts, izvietojums teritorijā .	darbu, lai iepazīstinātu interesentus ar vermikompostu un tā pielietošanas specifiku.			
	Dotajā brīdī sliekkopības ražotnes atrodas, vienmērīgi visā LV teritorijā. Pārsvārā, uzņēmēji savas ražotnes ir izveidojuši savās dzīvesvietās vai bijušajos lopu fermu kompleksos.	<ul style="list-style-type: none"> Tā kā LV atrodas ģeogrāfiski izdevīgā vietā, tas dod iespējas ātri nogādāt produkciju gan uz Skandināviju, gan Eiropu, gan Krieviju un citām valstīm. 	<ul style="list-style-type: none"> Ja, tuvākajā nākotnē LV neatrisināsim loģistikas un vienotas slieku barības bāzes izveidošanu, tad, ļoti daudzi sliekkopji pārtrauks savu nodarbi. 	<ul style="list-style-type: none"> Loģistikas un vienotas slieku barības bāzes izveidošana visā LV teritorijā (LSAA un LBHRA)
	Pašizmaksa, Cena, kvalitāte	<ul style="list-style-type: none"> Zemā vermikomposta pašizmaksa un tā pārdošanas cena, nodrošina LV sliekkopjiem augstu konkurētspēju un paver plašas iespējas, lai viegli 	<ul style="list-style-type: none"> Tiek saražots nekvalitatīvs vermikomposts. (ļoti atšķirīgas analīzes) Pastāv daudz mazo sliekkopības saimniecību, kuras nodrošina nelielus saražotā 	<ul style="list-style-type: none"> Nepieciešams palielināt sliekkopības ražotņu jaudas un jāizvieto roku darbs ar automatizētām ražošanas iekārtām, tas ilgtermiņā samazinās ražošanas

	<p>100eur/m³(kūts mēsli + siens + zāle + piegāde + barības sagatavošana sliekām +vermikomposta ražošanas izmaksas). Vermikomposta pārdošanas cena LV svārstās no ~ 20 – 50 santīmi/l vai ~200 – 300ls/m³. Cenu atšķirības ir saistītas ar vermikomposta kvalitāti un daudzumu. Vidējā vairumtirdzniecības cena Eiropas valstīs ir ~ 860eur/m³(kvalitāte dažāda). Ja, varam nodrošināt stabilus produkcijas apjomus un augstu</p>	<p>varētu ieiet Eiropas un Pasaules valstu tirgos.</p>	<p>vermikomposta apjomus.</p>	<p>izmaksas, produkta pašizmaksu un dos lielu efektivitāti.(LSAA un LBHRA).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sliiekkopības ražotņu modernizācija nodrošinās stabilus un kvalitatīvas saražotās produkcijas apjomus.(LSAA un LBHRA). • Izveidot LV vairākus kompostēšanas laukumus, lai nodrošinātu vienotu slieku barības bāzi(LSAA un LBHRA).
--	---	--	-------------------------------	--

<p>Sertifikācija, pārbaudes, licences . Pārbaudes un uzraudzība.</p>	<p>kvalitāti, tad LV ražotais vermikomposts ir gana konkurētspējīgs .</p>			
	<p>Lai kļūtu par reģistrētu vermikomposta ražotāju un varētu legāli tirgot vermikompostu, nepietiek ar modernu ražotni un daudzu gadu pieredzi. Ir jāveic regulāras analīzes vermikomposta izejvielām un gatavai produkcijai, jābūt sertificētai ražotnei un produktam. Valsts augu aizsardzības dienests(VAAD) veic pārbaudes, lai kontrolētu produkcijas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sliiekkopības nozares uzraudzība un vermikomposta kvalitātes kontrole, sakārto pastāvošo situāciju tirgū.(Saimniecību uzskaitē, produkcijas kvalitātes kontrole). 	<ul style="list-style-type: none"> • Neskatoties uz to, ka LV ir ES dalībvalsts, pastāv daudz šķēršļu organiskā mēslojuma – vermikomposta eksportam. • Neradīt pārlietu lielus birokrātiskos slogus, lai nozare varētu veiksmīgi attīstīties. • MK noteikumos jādefinē sliiekkopju saražotais produkts vermikomposts par bioloģisko produktu, jo tas pēc būtības ir bioloģisks, ekoloģiski tīrs, ilgtspējīgs un videi draudzīgs. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vienotas sliieku barības bāzes izveide, izstrādāt un ieviest tehnoloģiskos procesus un ražošanas iekārtas sliiekkopības nozarē(LSAA, LBHRA)

	<p>kvalitāti. Šāda veida pārbaudēm un sertifikācijai ir jābūt, lai varētu aizsargāt tirgu un patērētājus no negodīgiem pārdevējiem. Ja, gribam strādāt ilgtermiņā un nodrošināt produktam augstu kvalitāti, tad ražošanas procesiem un tehnoloģijām ir jābūt sertificētiem un kontrolētiem.</p>			
<p>Sadarbība LV/ES Eksports, imports</p>	<p>Tā kā sliekkopības nozare ir jauna nozare un vēl tikai attīstās, tad vēl ir pārāgri runāt par nozares produktu eksportu. Visi nepieciešamie izejmateriāli, kuri</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ES vienotais tirgus dod plašas eksporta iespējas LV sliekkopības nozares ražotājiem. • Salīdzinoši mazie attālumi, zemās produkcijas izmaksas, vienkārša 	<ul style="list-style-type: none"> • Katrā valstī pastāvošie fitosanitārie un eksporta prasību nosacījumi pret organiskā mēslojuma produktiem, sadārdzina to cenu un ir laikietilpīgi 	<ul style="list-style-type: none"> • Sadarbība starp dažādu valstu ministrijām un institūcijām, lai vienkāršotu eksporta/importa procedūras.

Politiskie faktori	<p>nepieciešami sliekkopības nozarei, produkcijas ražošanai, ir pieejami LV. Izvērtējot ES iedzīvotāju skaitu, viņu pirktspēju un pastāvošās cenas, varam droši apgalvot, ka vermikomposts un citi sliekkopības nozares produkti ir konkurētspējīgs eksporta produkts. Augsto cenu un zemās pirktspējas dēļ nav ekonomiski izdevīgi importēt sliekkopības nozares produktus no ES uz LV.</p>	<p>loģistika, augstās cenas un pirktspēja - pozitīvie faktori veiksmīgai eksporta attīstībai no LV uz ES.</p>	<p>procesi, bet tie visi ir risināmi.</p>	
	<p>Ja gribam izaudzēt un ražot bioloģisko pārtiku,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Iespējas</u>: lai Latvija samazinātu noglabājamo 	<ul style="list-style-type: none"> • Daudzām valsts institūcijām ir liela neticība sliekkopības 	<ul style="list-style-type: none"> • ZM ar tās pakļautībā esošajām institūcijām,

Sociālie faktori	<p>tad to var izdarīt vienīgi izmantojot organisko mēslojumu. Vermikomposts ir unikāls un videi pilnīgi nekaitīgs mikrobioloģiskais mēslojums, kurā esošie augšņu mikroorganismi nodrošina zemes auglību un atveseļošanu. Ja LV grib kļūt par „zaļāko” valsti pasaulē, kur audzē, ražo tikai bioloģisko pārtiku un lai rekultivētu augsni, tad valdībai valstiskā līmenī ir jāatbalsta slietkopības nozare.</p>	<p>bioloģiski noārdāmo organisko atkritumu daudzumu un izpildītu ES direktīvas, tad to var izdarīt tikai ar organisko atkritumu pārstrādi, izmantojot kompostēšanas un vermikompostēšanas tehnoloģijas. Līdz ar to slietkopības nozares piedāvātā atkritumu pārstrādes koncepcija, izmantojot kompostēšanu un vermikompostēšanu, atrisinātu šo problēmu un radītu produktus ar augstu pievienoto vērtību un izpildītu ES direktīvas.</p>	<p>nozarei un tās attīstības perspektīvām.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ir pieejami pārāk maz finanšu instrumentu, lai varētu veiksmīgi attīstīt nozari un tās produktu ražošanu. 	<p>sadarbojoties ar LSAA un LBHRA, nepieciešams izstrādāt vienotu sadarbības programmu, lai veiksmīgi attīstītu slietkopības nozari.</p>
	<p>Sakarā ar to, ka LV pasliktinājās ekonomiskā</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dažāda vecuma un dzimuma interesentiem ir 	<ul style="list-style-type: none"> • Pastāvošā ekonomiskā situācija un valdības 	<ul style="list-style-type: none"> • Attīstot un nostabilizējot slietkopības nozari,

Ekonomiskie faktori	<p>situācija, pēdējo 3-4 gadu laikā no valsts bija spiesti aizbraukt vairāki simti tūkstoši cilvēku. Tas ir radījis LV problēmas ar darba vietu nokomplektēšanu. Trūkst darbaspēks arī sliekkopības nozarē, lielajās ražotnēs grūti atrast apzinīgu un bez kaitīgiem ieradumiem, personālu. Sliekkopība .paver plašas iespējas interesentiem ar to nodarboties gan hobija līmenī, gan veidot kā uzņēmējdarbību.</p>	<p>iespēja nodarboties ar sliekkopību.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ar sliekkopību var nodarboties gan piepilsētu, gan lauku teritorijās. 	<p>bezdarbība ir novedusi pie kvalitatīva darbaspēka iztrūkuma daudzās lauku teritorijās un neticībai nākotnei.</p>	<p>kā eksportspējīgu nozari, varētu izveidot jaunas darba vietas un uzsākt uzņēmējdarbību.(ZM, LSAA un LBHRA)</p>
	<p>Sliekkopība ir nozare ar augstu pievienoto vērtību</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dotajā brīdī LV salīdzinoši zemās, sliekkopības nozares 	<ul style="list-style-type: none"> Cilvēki ir dezinformēti par vermikompostu, kā 	<ul style="list-style-type: none"> LV budžeta un ES finansējuma piesaiste sliekkopības nozares

	<p>un plašu produktu klāstu – komposts, vermikomposts, sliekas, dažādi augšņu maisījumi, vermikomposta šķidrie izvilkumi. Pareizi un plānveidīgi attīstot sliekkopību, tā var kļūt par labi pelnošu nozari un dot savu pienesumu LV ekonomikai(IKP u.c. ekonomiskajos rādītājos).</p>	<p>produktu cenas, nelielais iedzīvotāju skaits un to zemā pirkspēja, ir galvenie tirgus aizsardzības faktori pret importu. Tas dod iespēju tikai vietējiem ražotājiem savus produktus piedāvāt LV tirgū un/vai tos eksportēt.</p>	<p>ļoti dārgu produktu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cilvēku neticība vermikomposta unikālajām īpašībām. • Nepietiekamais finansējums kavē sliekkopības nozares attīstību. • Ļoti liels mazo/mikro ražotņu skaits(dažādā produktu kvalitāte un nelielie apjomi). 	<p>attīstībai(ZM un tai pakļautajām institūcijām)</p>
<p>Tehnoloģiskie faktori</p>	<p>Lai sliekkopības nozare veiksmīgi attīstītos un kļūtu par stabili pelnošu nozari, viennozīmīgi ir jāpāriet no roku darba uz ražošanas iekārtām. Tas prasīs lielus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizējot ražotni un uzstādot tajā ražošanas iekārtas tiek paaugstināta produktivitāte, produkcijas kvalitāte un pieaug saražotās produkcijas apjomi(var iegūt 3m3 kvalitatīva 	<ul style="list-style-type: none"> • Vienīgais mīnuss tehnoloģiju ieviešanai ražošanā – salīdzinoši dārgās ražošanas iekārtu un tehnikas cenas(ieguldījumi, kuri ilgtermiņā atmaksājas ar uzviju, 3gadu laikā) 	<ul style="list-style-type: none"> • Praktiskās apmācības, tehniskā aprīkojuma demonstrācijas un finansējuma piesaiste nozarei(LSAA, LBHRA, ZM, LAD un komercbankas)

	<p>sākotnējos finansu ieguldījumus, bet ilgtermiņā tas atmaksāsies ar uzviju. Pie pareizi nostādītiem tehnoloģiskajiem procesiem, kontrolējot bioloģiskos procesus un izmantojot ražošanas iekārtas, ieguldītie finansu līdzekļi tiek atgūti pēc 3 gadiem. Zināšanas, praktiskā pieredze, un tehnoloģijas - sliiekkopības nozares attīstības pamatelementi.</p>	<p>vermikomposta no 1m2 ražošanas iekārtas, gada laikā).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Automatizējot ražošanas procesus tiek samazināts līdz minimumam, fiziski smagais roku darbs. 		
<p>ES piensums nozares attīstībai (Nozare kopš iestāšanās Eiropas Savienībā) Nozare pirms iestāšanās, nozare pēc iestāšanās.</p>	<p>Sliiekkopība kā nozare pastāv un attīstās tikai otro gadu, tāpēc varam runāt tikai par laika periodu, kad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • LV kā ES dalībvalstij ir iespējas saņemt finansējumu no dažādām programmām, arī 	<ul style="list-style-type: none"> • Neskatoties uz to, ka LV ir ES dalībvalsts, pastāv diezgan daudz birokrātisku šķēršļu, kuri kavē organiskā mēslojuma eksportu 	<ul style="list-style-type: none"> • Atbildīgo LV iestāžu un ministriju kopīgs darbs, lai atvieglotu nosacījumus eksportam.(LSAA, LBHRA, ZM un

	<p>LV jau bija ES sastāvā. Vienotā valūta, plašais tirgus un atvērtās robežas ir vermikomposta eksporta veicinošie faktori.</p>	<p>sliiekkopības nozares attīstībai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Starp ES dalībvalstīm ir atvieglota tirdzniecība, samazināti nodokļi un atvieglotas muitas procedūras. • ES attīstīto dalībvalstu pirktspēja veicina eksportu no LV. • ES augstās vermikomposta produktu cenas, salīdzinoši zemās ražošanas izmaksas un ekoloģiski tīrā LV vide – galvenie, eksportu veicinošie, faktori. 	<p>uz dažādām valstīm: papildus laboratorijas analīzes, produkcijas legalitātes pārbaudes un dažādu valstu sertifikātu iegāde.</p>	<p>VAAD).</p>
<p>Spēkā esošās likumdošanas (nozari regulējoša, nodokļus, grāmatvedību) nepilnības un traucējošie faktori. Nozares pārstāvju priekšlikumi!</p>	<p>Sliiekkopības nozari regulē MK noteikumi un normatīvie akti, bet uzrauga, izsniedz atļaujas un sertifikātus Valsts Augu Aizsardzības Dienests(VAAD) un tās pakļautībā esošās sertificētās laboratorijas. Spēkā esošā LV likumdošana netraucē un nekavē veiksmīgu sliiekkopības nozares attīstību.</p> <p>Mainīt MK noteikumos vermikomposta definējumu – vermikomposts ir bioloģiskais mēslojums, kuru var izmantot bioloģiskajā lauksaimniecībā.</p>			

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

CITA INFORMĀCIJA

Informācija par organizāciju, tās mērķiem, uzdevumiem un galvenajām aktivitātēm, kas tiks publicēta Valsts Lauku tīkla mājas lapā www.laukutikls.lv.

Latvijas Slieku audzētāju asociācija(LSAA), katru ceturtdienu 11:00, pēc iepriekšējas reģistrēšanās, organizē sliekkopības entuziastiem un visiem interesentiem seminārus Mālpils Biotehnoloģiju Centrā(MBC), kur varēs iepazīties:

- ar bioloģiski noārdāmo organisko atkritumu kompostēšanu;
- ar slieku audzēšanu un barošanu;
- ar vermikomposta ražošanu;
- ar ražošanas iekārtām un tehnoloģijām;
- ar dažādiem biznesa plāniem, kuri paredzēti sliekkopības ražotņu izveidei un to efektīvai, rentablai attīstībai.

Dalības maksa - 10ls/no cilvēka.

Dalību var pieteikt: info@slieka.lv vai [+371 26542712](tel:+37126542712)

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBĀ

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2012. gada 27. janvārī noslēgto līgumu Nr. 2012/16, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests